

# GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindătate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15. Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și înviolă Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

## Comemorarea lui Vasile Alecsandri.

Prinosul presei. — Pelerinajul la Mircești.

București 22 August v.

Ziarele bucureștene au apărut astăzi în haină festivă. Coloane lungi pe primele lor pagini sunt închinată marelui patriot și poet Vasile Alecsandri, dela a cărui moarte, deplânsă de un neam întreg recunoscător, se împlinesc astăzi 25 ani.

Cetind aceste pagini sărbătorești, cari au făcut să înceteze ca prin minune pentru un moment luptele urâte dintre partide și persoane, îți simți sufletul întinerind și puterile înviorându-ți-se la izvorul cristalin a celor mai sfinte sentimente românești, cari se desprind din mormântul solitar dela Mircești, astăzi locul unui pios pelerinaj.

Nămă găsit siar, apărut astăzi, care să nu ne poarte gândul la Cel care cu atâtă ardore și-a iubit neamul și țara. Sunt amintiri din tinerețele lui Vasile Alecsandri, din anii bărbăției până la moartea sa deplânsă cu atâtă sinceritate și duioșie, se apreciază opera sa multilaterală ca poet, literat, patriot și diplomat, se publică scrisori inedite, se dau fotografiile ale poetului și ale marilor săi colaboratori, ilustrații dela Mircești, li se închină poezii pioase — cu un cuvânt întreaga presă românească își împlinește cu scumpătate o datorie națională adânc simțită cu deosebire în zilele grele de astăzi.

Îți cade atât de bine acest prinos unanim al presei române, încât îți uipi de mizeriile zilei de ieri, când aceeași presă îți oferea — oricare excepțiilor, — spectacolul trist al desbinării și urii nepotolite...

În următoarele citez câteva din aceste voci de presă:

„Viitorul” publică într-o ediție specială festivă, la loc de frunte între altele:

... Dintre marii noștri scriitori, Vasile Alecsandri, este singurul care a pătruns cele mai ascunse cule ale sufletului românesc și care astăzi după douăzeci și cinci de ani, rămâne considerat ca cel mai aproape de poporul în mijlocul căruia a trăit, și cu inima și cu gândirea și cu graiul lui frumos, sănătos și fără nici o meșteșugire împrumutată dela streini...

Născut sub o stea norocoasă, într-o vreme când literatura noastră băjbăia prin întunec, crescut în atmosfera sănătoasă a câmpului și a fermecătoarei lunci dela Mircești, — pe care Siretul o încinge cu brațul lui desmerdător — Vasile

Alecsandri, a fost cucerit dela început de frumșetea doinelor noastre, ochii lui s'au deschis mari și visători în fața minunatelor podobe ale pământului românesc, sufletul lui senia a sorbit cu sete din adevăratele izvoare ale poeziei, iar când mai târziu, chemarea lui de poet i-a poruncit să cânte, cele d'întai versuri pe care le-a rostit, au eșit dela sine turnate pe măsura și în bătaia doinei strămoșești.

Iată pentru ce Vasile Alecsandri a rămas pentru totdeauna și în tot ce-a scris „bardul poporului român”.

Multe coarde au vibrat sub mâna măiastră a poetului dela Mircești — spune d. Alexandru Vlahtuță — aceea însă care a răsunat mai tare și mai deslușit este iubirea de țară.

În pasteluri, în legende, în piesele de teatru, el este pururea stăpânit de aceeași caldă și înălțătoare simțire românească, de aceeași duioșie, neștrămutată dragoste pentru tot ce ține de mândria neamului, de farmecul limbei și de pământul lui. Cea mai înaltă și mai puternică intrupare a acestui sentiment, o găsim în faimosul său „Dan Capitan de plai”.

În poeziile lui Vasile Alecsandri respirăm parcă aerul țării noastre. Cetindu-le, ne simțim parcă la noi acasă și între ai noștri. În cântecele lui găsim pe țărânul român, sfătos și glumeț, sprinten la horă, harnic la plug și viteaz la război, cu mâna și cu inima deschisă, tovarăș bun și la chef și la nevoie, păstrător credincios al limbei, al portului, al credinței și al tuturor datini or apucate și moștenite de la strămoși.

În fața mormântului său, românii de pretutindeni își pleacă astăzi genunchii cu smerenia datorită unei umbre mari, pe care anii au reînsușețit-o parcă încrustând-o tot mai adânc în sufletul fiecăruia.

Cei care știu să citească și l'au cętit au găsit în opera literară a lui Vasile Alecsandri primul pri-

jin pentru îndrumarea lor pe calea frumosului și a dragostei de patrie.

Opera sa este și rămâne, am putea spune, abecedarul literar al poporului nostru, al poporului recunoscător care la rândul lui după douăzeci și cinci de ani dela moartea poetului, îngenunchiază cu smerenie acolo unde pământul pare a fi întemnițat omenesul muritor, și fruntea nemuritorului încununată altă dată de popoarele latine cu lauri, el i-o încunună astăzi din nou cu majestatea bradului din Carpații noștri și parfumul busuiocului din lunca Mirceștilor.

Din ziarul „Adevărul” reținem următoarele șire:

„În minunata-i cuvântare pe care o rostea acum un sfert de veac la înmormântarea bardului dela Mircești, Alexandru Lahovari spunea despre Vasile Alecsandri:

„Poet, scriitor dramatic, reprezentant al țării, ministru și, mai presus de toate, român și patriot în toată puterea cuvântului, personalitatea lui se leagă cu toate evenimentele cari au făcut să bată inima acestei țări”.

Mai presus de toate, în adevăr. O mai bună caracterizare a omului a căruia comemorare se face, nici nu se poate. Mai presus de activitatea lui poetică, mai presus de cea dramatică, mai presus de cea politică propriu zisă, stă activitatea lui de român și de patriot, răvna lui de toate zilele pentru luminarea și înălțarea neamului din care făcea parte. Ba chiar însăși activitatea lui literară, însuși darul muzelor cu care fusese înzestrat din belșug, el a înțeles să-l pună în serviciul străduințelor generației sale pentru renașterea poporului românesc. Multe din lucrările sale literare nu sânt decât o latură de manifestare a prodigioasei lui activități de cetățean și de român cu dor de țară, unul din multiplele lui feluri de luptă pentru același ideal, redemptarea națională.

Trăind într-o epocă de mari prefaceri sociale, făcând parte dintr-o generație care a pregătit și a înfăptuit renașterea României, Alecsandri a luat partea cea mai activă la mișcarea aceasta de redemptare, a întregit-o cu contribuția lui, a însușețit-o cu lira lui, a făcut și a cântat în aceleași timp. Mai mult decât oricare altul el a înțeles că rolul unui scriitor dăruit de natură cu puterea binefăcătoare de a mișca și entuziasma, este acela de apostol. Și a fost în adevăr un apostol al redemptării noastre culturale și naționale.

Ziarul „Epoca” scrie între altele:

„Nici una din aniversările lui Alexandri n-a căzut în momente mai prielnice ca cele de acum.

Niciodată, ca acum, românimea n-a simțit nevoia să-și aducă aminte de el, să-i recitească și să-i reciteze versurile: Scepticii, ca să capete încredere în puterea noastră de viață; fricoșii, care să capete curajul trebuitor momentelor mari; încrezătorii și curajoșii, ca să-și crească entuziasmul. Marele poet e pildă vie de izbândă credinței adevărate și adânci...

„Închinându-ne memoriei lui o facem din nevoia de-a ne întineri sufletul și a ne înviora puterile la isvorul curat al celor mai sfinte sentimente românești.”

Din ziarul „Ziua”:

„Comemorarea morții lui se face cu mare pompă la Mircești, unde se vor ține multe discursuri entuziaste și savante.

Ziarele au publicat edițiuni speciale, pline de laudă nemuritorului nostru poet și patriot.

Să ne fie permis și nouă ca, după modestele noastre puteri, să comunicăm iubitorilor noștri cetitori, câteva date bibliografice asupra celui mai fericit și mai iubit poet al neamului românesc, poet care reprezintă partea cea mai nobilă a sufletului românesc și mai ales a poporului de rând, țapa țării.”

La Mircești.

Despre serbarile, cari au avut loc astăzi la Mircești, vă comunic pe scurt următoarele:

La orele 10 s'au oficiat la mormântul lui V. Alecsandri un parastas solemn de P. Sa Episcopul Teodosie al Romanului cu mare asistență de preoți. Sunt de față reprezentanții guvernului, ministrul Morții și Duca, reprezentantul Academiei Române, președintele Dr. Istrati, reprezentantul universității din București, profesorul Onciu etc. etc. Numărul celor de față se ridică la mai multe mii, între cari numeroși ofițeri, soldați, intelectuali și țărani, cu deosebire din județul Roman.

După oficiarea parastasului s'au rostit următoarele discursuri:

Episcopul Teodosie, a reliefat marile calități ale lui Alecsandri, ca poet, scriitor bărbat de stat și ca un soț model. Puterea de imaginație, de caracterizare a lui V. Alecsandri, va trebui să rămână ca o pildă, din care generația noastră, să caute să culegă foloasele durabile, pentru lupta de mâine, și răspândirea literaturii românești.

D. ministru al Instrucțiunii publice Duca aduce din partea guvernului nostru, prinosul admirației pentru Alecsandri.

D. Mărzescu, din partea orașului Iași aduce salutul celei de a doua capitale și orașului, în care Alecsandri a lucrat și trăit.

D. Onciu în numele universității din București, aduce un respectuos salut, pentru gloriificarea amintirii marelui bard național.

D. M. Sadoveanu, din partea Teatrului Național din Iași, vorbește de rolul și importanța lui Alecsandri pentru dezvoltarea și progresul teatrului moldovenesc.

D. Mihail Codreanu, în numele presei române, a rostit un dulos și pătrunzător discurs, ridicând opera lui Vasile Alecsandri, în cea mai frumoasă lumină, și aducătoare de îndrumare.

D. Locusteanu, din partea Teatrului Național din București, aduce omagii părintelui dramaturgiei române. Criticul, care se va opri o clipă în fața versurilor creatoare a marelui bard, Vasile Alecsandri, va găsi admirabilă răvna, și izvorul nesecabil, va vedea puterea lui Alecsandri de a crea mereu imagini nouă, mai vii, mai puternice, care să-ți dea realismul clipelor adevărate, așa cum trebuie să le trăim, pentru a simți mai intens viața și emoțiunile ei.

D. Istrati spune că Alecsandri e răsăritul unor vremi mari; el aparține ilustrei și neuitatei pleiade Kogălniceanu, Bălcescu, Negri, Brătianu, etc. Avem poate talente destule, însă, alt Alecsandri e greu să se mai producă, căci el a cântat și a înflorit nevoile țării noastre, și nu peale lui personale. Academia întreagă, roagă românimea, să la parte cu tot sufletul, la subscripția unui marzeleu, în memoria scumpă, a marelui nostru poet Vasile Alecsandri.

Mai vorbese, d-nii Vălsan, Papa, Gordon Botez, Capri, d-na Olympia Teodoru și sergentul veteran Nicolae Constantinescu, care a propus cu atâtă îgenozitate, ca stația Mircești, să poarte numele, distinsului și luminatului nostru bard Vasile Alecsandri.

După aceste înălțătoare discursuri serbarea a luat sfârșit, ducând cu sine toți cei de față în depărtări amintirile celui mai iubit și desmerdat poet.

Armata franceză pentru Serbia? Din Geneva se anunță:

„Journal de Genève” primește din Paris știrea, că cercurile conducătoare se ocupă serios cu ideea de a trimite trupe în ajutorul Serbiei. Se spune că generalul Sarrail va fi însărcinat cu conducerea acestei armate, care va fi debarcată la Salonic. Planul este probabil, ca armata franceză să înainteze până la Niș și să ocupe întreagă Macedonia. Grecia nu va privi faptul acesta ca o violare a neutralității, deoarece ea e aliată Serbiei.

## Soldatul.

(Liber după S. Smiles: Datoria).

de I. Dariu.

Urmare.

Renumitul scriitor francez, La Rochefoucauld, autorul „Maximelor”, în anii tinereții încă a fost soldat și în războaiele Fondei a fost de două ori rănit: la Impresurarea orașului Bordeaux și în lupta dela St. Antoine. Paul Louis Courier, autorul scrierii „Simplex Discours”, servii ca ofițer de artilerie în armata republicană la Rin, și mai târziu în Italia. Cât de mare îl fu durerea când află că în absența lui, niște huseari austriaci i-au furat pe Homer.

În toate timpurile războiul a fost însoțit de cruzimi de tot felul. În vârstă furios după cuceriri s'au dăruit astăzi și atâtea cetăți s'au pustii țări și s'au nimicit nenumerate vieți omești. Spre a înfrâna în oarecare măsură cruzimile războiului s'au înființat în evul mediu ordinul cavalerilor. Bătaie se dădea la ascultare și bunăcuvință, ea să iasă din el un bărbat vrednic de împlinirea datorilor cavaleriești. Se deprindea a călări și a purta lăcaș cu îndemănare, iar în societate să se purta cuvințos și modest cu femele. Devenit bărbat se primia sărbătorește și cu mari ceremonii în ordinul cavalerilor. Dar înainte de aceasta

trebuia să nostească, să privegheze noaptea în bierică, să se mărturisască și să se cuminece. Prin aceasta se ținea nu numai la un grad înalt de vitejie, ci și la adevărata nobilitate a sentimentelor.

Ca model de adevărat cavalier se lua totdeauna Bayard (Pierre du Terrail, chevalier de Bayard), supranumit „cavalerul fără frică și fără prihană” (sans peur et sans reproche). El era născut la 1476 în castelul Bayard, lângă Grenoble. Înainte de a îmbrățișa cariera militară și înainte de a intra în serviciul regelui fusese crescut în mod obișnuit de cavaleri. Dar aci nu pot descrie viața sa în toate amănuntele. Cele mai însemnate servicii le prestă el în Italia la Fornuovo, Mailand, Genua, Padova, Verona, Bastia, și Brescia. La Impresurarea acestei localități din urmă conduse trupele în luptă cu asalt. El sări cel dintâi în rădan, unde primi o înțepătură de lance într'un sold, dar vârful lancei se rupse și rămase în rană. „Cetatea este câștigată”, strigă el, „dar eu nu voi avea fericierea să intru în ea, pentru-că sunt rănit de moarte!” Când i se vesti prințului de Namours că cetatea este luată, dar că Bayard este rănit de moarte, îi atinse așa de dureros, ca și când el însuși ar fi fost rănit. „Sus copiii!” strigă el, „sus camarazi!, să răzbumăm moartea cavalerului desavârșit, care a trăit odată la Brescia fu luată și venețianii de acolo fură isgoniți.

Pe când Francezii jăfulau cetatea, pe Bayard îl duceau între morți și muribunzi pe o ușă de grădele în casa cea mai apropiată. Casa era a unui nobil, care se refugiase, iar femeia și cu cele două frumoase fiece ale sale rămaseră acasă în mila sfântului și la voia întâmplării. Dama deschise singură ușa și primi pe Bayard. Acesta deși zăcea de moarte totuși mai avu atâtă putere să dea ordinul ca soldații să nu jefuiască casa aceea și pe femeia o asigură că va fi despăgubită de orice pierdere.

Dama lăsa ca rănitul să fie așezat într-o odăie confortabilă, apoi îl căzu îngenunchi cu vorbele: „Noblele Domn, eu vă predau osea cu tot ce se ține de ea, căci se cuvine d-voastră după legea marțială. Numai un singur favor vă cer, ca viața și onoarea mea și a fiecei mele să fie cruțate. Cu toate că Bayard abia mai era în stare să vorbească, totuși se reculesse cum putu și-i răspunse: „Nu știu dacă mă vreu restaura din rana primită, dar până voi mai trăi nu veți avea nici o supărare: nici D-ta, nici fiecele D-tale. Vă promit toată considerațiunea și amicitia mea, intru cât atârână de mine! Acum vă rog de ajutor cât se poate mai îngrăbi!”

Doamna plecă fasoțită de un soldat să aducă un medic. Îndată ce veul cercetă rana cu deamăruntul. Prințul de Namour trimise și el medicul său, și sub îngrijirea conștientoasă a lor

Bayard în curând începă a da spre bine. Într'aceea el întrebă pe doamna că unde este bărbatul ei. „Nu știu că mai trăiește sau nu”, răspunse ea plângând amar, dar eu așa cred că s'au refugiat într-o mânăstire”. După ce află locul unde s'au refugiat, el trimise pe intendentul curții și cu doi arcebușieri la el ca să-l aducă acasă dându-i asigurătoarea că atât cât va fi el în casa aceea are să fie în plină siguranță că nu i se va întâmpla nimic.

După ce medicul curant îi asigură că rana este aproape cu desăvârșire vindecată și că îngrijirea mai departe o poate face și servitorul său, Bayard îi remunera bine și se hotărâ ca preste două zile să meargă îarși pe câmpul de luptă. Stăpânul casei cu doamna împreună se gândeau acum la remunerațiunea de răscumpărare ce o va pretinde Bayard pentru-că i-a scutit. De aceea el scoțără tot și-i făcură o sumă de 2500 galbeni în aur, pe cari îl încheie într-o cutie frumoasă de metal. Dama luându-o cu sine intră în odaia lui Bayard și-i căzu în genunchi la picioare. Nobilul cavalier o rugă cu blândete să se scoale.

„Nobile Domn”, zise ea: „eu vreu mulțumi cât voi trăi lui Dumnezeu, că s'au îndurat de noi în primejdia asta mare care a dat preste orașul nostru, să trimiță în casa noastră un cavalier așa de generos. Bărbatul meu și fiecele mele vor privi în D-ta totdeauna ca la un înger păzitor și pururea vor fi mulțămitori

cruțarea vieții și onoarei noastre alături cu mine. Noi recunoaștem că suntem prizonierii D-voastră și casa aceasta cu tot ce se ține de ea după legea marțială, se ține de D-ta. A-fără de acestea ați arătat față de noi atâtă nobilitate și generozitate, precum și compătimire la durerea noastră, vă rugăm deci să primiți acest dar ce vi-l oferim din toată inima noastră.”

Cu acestea îi întinse caseta și-i arătă cuprinsul. „Cât este acolo?” întrebă el. „Nobile Domn, sunt numai 2500 galbeni, și dacă suma aceasta n'ar fi multămitoară, după cum ați dori, rog a numi suma ce voiți, și noi vom face totul, ca să vi-o procurăm”. Bayard, care nu lăcomia nici după aur nici după argint, răspunse: „De mi-ați oferit și 100.000 de galbeni, nu vor fi de atâtă preț cât iubirea și amicitia ce mi-ați arătat cu întreaga D-tale familie.”

Dama căzu din nou la picioarele lui și-l rugă cu lacrimi în ochi, ca totuși să primească darul ce i-l oferă. „Măș socotiți cea mai nenorocită femeie, dacă nu l'ați primi?” zise ea. „De oarece văd că stăruinți cu atâtă insistență, primesc darul, însă te rog trimite pe cele două fiece ale D-tale, ca să-mi iau rămas bun dela ele”. Bayard înaprăși banii în trei părți: două părți de câte 1000 și una de 500 galbeni. Cum intrară tinerele fete căzută la picioarele lui, el însă le ridică să șază.

„Grațioase Domnule”, zise fata cea mai mare. D-ta vezi două fete tinere

## Al treilea...

Sufletul, obicinuit a tresări — grație acestei războiri mondiale — în amplitudini atât de largi, și-a pierdut și-și pierde pe cât înaintea evenimentelor elasticitatea normală din vremurile pacifice. — Cu chipul acesta emoțiile nu mai oglindesc realitatea, ... sunt imagini spalăcite, ba schimonosite, așa cum le dau uneori oglinzile sferice.

— Așa îmi pot tălmăci faptul, că vestea morții colegului *Vasile Micula* nu mi-a stors lacrimi, ci m'am pomenit că zimbesc... Răsul amar al omului hăbăuc și neputincios...

— Cu Sandi Bogdan și D. Nistor ar fi fost suficient jertfa „câmpului de onoare.“ Ori a trebuit să se ducă și al treilea, pentru că pierderea institutului nostru să-și depășească limita. Pentru că viața s'o rescumpărăm, ce ni-se mai cere afară de viața atât de scumpă, de suflete atât de cinstite și de inteligente atât de frumoase?

— Mai e vr-o condiție, pentru că problema ce ne e dată să admitem soluții multumitoare?

— Te-ai dus și Tu, coleg modest, om de omenie și la loc! Fie, ca vremea ce va urma să se refacă în energia ce ai desfășurat cât ai stat între noi și fie, ca lacrimile celor trei copilași orfani să contribuie la răsărirea .. florilor ce vor să vie!

„Și dacă șrapnelul știa pe cine stânge, sigur își schimba direcția.“

Adio!

Kudșir, 3 Sept. n. 1915.

**Tit Liviu Blaga.**  
profesor.

**O desmințire a contelui Czernin.** Cătim în ziarul „Ziua“: Legațiunea austro-ungară din Capitală ne trimite spre publicare următoarea depeșă:

*Sinaia* 22 August. — »Adevărul« a publicat că Ungaria ar fi făcut niște demersuri spre a face ca Germania să trimească un ultimatum României. Mă grăbesc să constat, că această știre e inventată dela un capăt la altul. Ss. Contele Czernin, Ministrul Austro-Ungariei.

**Patriotismul unui socialist rus.** »Berliner Tageblatt« anunță din Stocholm că »Aftonbladet« redă o convorbire a socialistului rus Boressky, care a declarat că dacă războiul ar încheia o pace separată, ar fi îndată înlocuit prin marele duce Nicolae.

Deși toate partidele sânt nemulțumite cu aliații, cari lasă munca principala asupra Rusiei, totuși, nimeni nu se gândește la o pace separată.

În armată nu există acum nici urmă de mișcare revoluționară. Chiar dacă germanii ar intra în Petrograd, tot nu se va încheia o pace separată.

## SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

*Budapesta* 5 Septemv. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

### In nordul monarhiei.

Înaintării noastre Rușii au opus o rezistență îndârjită în *Galiția ostică* și în *Volhinia*. Un atac rus la granițele *Basarabiei* a eșuat în fața obstacolelor noastre. Mai multe batalioane dușmane au fost risipite. Spre ost dela gura *Siretului* dușmanul, aruncându-și fără nici o cruțare în foc masse de oameni, după obiceiul său, a pătruns în un tranșeu al nostru, dar într-o luptă om contra om a fost aruncat afară, lăsând în mâinile noastre numeroși morți și prizonieri.

Spre vest dela *Tarnopol* trupele austro-ungare și germane au luat cu asalt pozițiile estinse și întărite cu șanțuri ale dușmanului. Tot așa și în apropiere de *Zalosce* am ocupat un punct de sprijin al dușmanului. La ost de *Brody* și în *Volhinia* atacul nostru câștigă încetul cu încetul tot mai mult teren. Forțele ces. și regești cari luptă în triunghiul de fortărețe au prins în zilele din urmă cam 30 ofițeri ruși și peste 300 soldați.

Pe mânăstirea *Budzonow*, care se află în mijlocul frontului rusec, pe cursul inferior al *Siretului*, de câteva zile făcând stindardul genovez cu cruce. Și deoarece nu se poate presupune, ca Rușii să-și fi instalat un spital de câmp în mijlocul frontului lor, se crede că în cazul de față, Rușii au făcut din mânăstire un puternic punct de sprijin. Așadar nimeni nu se va mira mai târziu, când cele mai nouă comunicate rusești vor aduce știrea, că noi am îndreptat focul nostru asupra acestei mânăstiri, cu toate că purta crucea genoveză. Dușmanul se face vinovat de violarea convențiilor internaționale, ceea-ce însă nu poate influența în nici un chip purtarea din partea noastră a războiului.

### La granițele italiene.

Pe frontul dela *Doberdo* Italianii au desvoltat eri o activitate vie, dar absolut fără nici un rezultat. După ce au bombardat violent câteva locuri singuratică cu tunuri de tot felul de calibru, înainte de amiazi au încercat mai multe ieșiri de-a lungul șoselei spre vest dela *San Martino*, dar toate au fost respinse. Artileria noastră a făcut mari pustiri în dușmanul care se retrăgea.

Spre seară focul de artilerie a devenit mai violent, apoi au urmat din nou atacuri isolate de infanterie, cari toate au eșuat cu mari pierderi pentru Italiani.

În *Tirolul sudic* două companii dușmane cari au atacat posturile

noastre dela *Marco*, au fost puse de noi pe fugă.

General de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

### Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

*Berlin*, 5 Sept. — Buletinul oficial al războiului cartier general german e pentru ziua de azi următorul:

*Pe câmpul de operații dela vest:* Evenimente mai însemnate nu s'au petrecut.

### La ost și sud-ost.

*Grupul mareșalului Hindenburg:* Intre *Friedrichstadt* și *Meretx* (pe *Njemen*) situația e neschimbată.

Spre ost dela *Grodno* dușmanul s'a retras la spatele sectorului *Kotra*, situat la sud de *Iezioru*. Numărul prizonierilor prinși în luptele ce s'au dat în jur de *Grodno*, s-a ridicat la peste 3600.

Trupele lui *Gallwitz* au respins din nou pe dușman la *Mecibovo* și la sud de aici (spre sud-vest dela *Wolkowsky*) și au făcut 520 prizonieri.

*Grupul principelui Leopold de Bavaria:* La *Novidnor* și la sud-ost de aici (spre nord de *Prusany*) am eluptat ieșirea din strămtorile mocirloase. Mai departe spre nord încă am avut succese, am făcut mai mult de 400 prizonieri și am capturat 3 mitralieze.

*Grupul mareșalului Mackensen:* Dușmanul sub presiunea atacului nostru, a evacuat capul de pod dela *Bereze-Kartuska*. În regiunea *Drohoczin* și la sud de acolo dușmanul a mai opus și eri rezistență, dar noi din nou l'am atacat.

Armata *Bothmer* a luat cu asalt un șir întreg de poziții înaintate ale dușmanului, pe șarmul vestic al *Siretului*.

**Acord greco-sârb?** Din *Viena* vine știrea: Jurnalul *Antantă* anunță în articole senzaționale că în zilele apropiate *Pasci* se va întâlni cu *Venizelos*. Această întâlnire, se ziceese s'o prezinte, ca o apropiere între *Serbia* și *Grecia*. Antanta vrea acum să contra balanseze eșecurile în *Balkan* și pierderea *Bulgari*, prin o înțelegere cu *Grecia*.

**Puternice trupe engleze pe frontul apusean.** *Correspondentul din Havre* al ziarului *L'Independance Belge* a avut o convorbire cu generalul *Vielemans* noul șef al statului-major belgian, care a făcut pentru publicul belgian declarația, că *Anglia*, care pentru apărarea neutralității *Belgiei* a intrat în războiu, acum a dus pe front stătea forțe pentru liberarea *Belgiei*, încât se pot aștepta cu cele mai bune speranțe operațiile de toamnă.

**Japonia trimite trupe în Europa.** »*Ruskoje Slovo*« anunță din *Tokio:* Japonia în sfârșit s'a decis să trimită trupe în Europa. Ministrul de externe japonez, a fost însărcinat, ca

fără amânare, să plece la *Londra*, și după consultarea cu *Grey* să se întoarcă prin *Paris*, în *Tokio*.

## La chestiunea valorizării vitelor.

Într'un număr anterior al nostru am atras atențiunea proprietarilor de vite asupra împrejurării, că, în urma împuținării contingentului de vite, provocată de consumul mărit al armatei, prețul urcat al vitelor se va menține încă multă vreme și i-am sfătuit să nu-și vândă vitele.

Revista agrarienilor maghiari, »*Gazdaszövetség*«, ocupându-se într'un număr recent al ei cu această chestiune, zice, că primejdia, ce învoală împuținarea contingentului de vite de prăsilă este mult mai mare decât să o poată delătura zilele fără carne, impuse de guvern și oprește referitoare la tălarea vitelor.

Numita revistă cere direct intervențiunea organelor statului, în contra vândării vitelor de prăsilă, dar avertizează totodată și pe înșiși proprietarii de vite de a-și vinde — spre pagubă lor proprie — vitele de prăsilă.

Este adevărat — zice »*Gazdaszövetség*« — că de prezent vitele au un preț extraordinar de urcat, dar este în răzăcire ceea ce crede, că după războiu își va putea cumpăra mai ieftin vitele, de cari va avea nevoie. Prețul caltor, cu siguranță se va reduce în măsură însemnată, după războiu, căci armata se va de-gaja de mil și sute de mil de cai, de cari se servete de prezent. La reducerea prețului vitelor însă nu se poate conta. Dă contra este foarte probabil, că în locul vitelor vândute acum vor trebui acuritate alte vite, cu prețuri mult mai urcate. La importul de vite de prăsilă din *Elveția* să nu conteze proprietarii, căci *Elveția* încă va putea exporta numai un număr restrâns de vite, astfel că țara va fi avizată a-și întregi contingentul de vite din puterile proprii, ceea-ce este nu numai o problemă grea, dar reclamează și timp îndelungat.

Atregeam din nou atențiunea proprietarilor noștri de vite, a poporului nostru dela sate, asupra acestei probleme atât de importantă pentru viitoarea lor existență și propășire.

R. E.

**Sedința plenară a direcțiunii »Solidarității«.** Direcțiunea »Solidarității« a intrunit Duminecă în 29 i. tr. în sedința plenară. De astădată sedința s'a ținut în *Arad*, sub presiunea vicepreședintelui, d-l *Sava Raicu*, directorul »*Victoriei*«. La sedința a participat d-nii *Dr. Cor. Pop*, *Dominic Rațiu*, *Const. Popp* și secretarul *Ioan I. Lăpedatu*. Alți membri n'au putut veni. În această sedință, secretarul »Solidarității« a prezentat un raport despre activitatea însoțirii în anul trecut, raport care s'a publicat în numărul precedent al acestei reviste. Raportul a fost discutat în detalii și în legătură cu el s'au luat mai multe hotărâri de interes pentru băncile asociate. Articolul prim din numărul de față al »*Revistei Economice*« încă este o urmare a acestor hotărâri. Altele vor urma.

S'a prezentat apoi bilanțul anual și contul profit și pierdere, cari se publică la alt loc al revistei noastre. În legătură cu aceste încheieri, direcțiunea a decis. ca oricât de insuficiente sunt venitele însoțirii (abia Cor. 3,000) față de trebuințele ei, să nu pună în vigoare hotărârile anterioare ce aveau de scop augmentarea isvoarelor de venit. Astfel — între altele — nu se vor urcă abonamentele la »*Revista Economică*«, deși hă l'a și țiparul s'au scumpit foarte mult și nici prețul »*Auarului băncilor*« care va continua să apară în forma de până acum. S'a decis apoi ca fondul pentru biroul de informațiuni să nu se mai administreze ca depunere independentă, ci să se introducă în părțile constitutive ale bilanțului însoțirii.

Direcțiunea s'a mai ocupat apoi cu diferite chestiuni interne, cari s'au ivit în cursul timpului. În sfârșit s'a ocupat și a decis, că cu toate greutățile de comunicațiune, să se țină adunarea generală încă în cursul lunii Septemvrie.

Profităm de ocazie pentru a rugă băncile asociate cari n'ar putea participa la această adunare prin reprezentanții lor, să trimească plenipotențe biroului »Solidarității«, ca să se poată ține adunarea, să nu fim siliți a o amâna.

»Rev. Ec.«

## In memoria unui dascăl român.

Fundațiunea Ț. Constantin Popovici, învățător gr. or. român în *Poiana Sărată*.

Ni se scrie:

În 15 Aug. s.t.v. (ziua »*Adormirii marelui D-lui*« a. c. tinerul învățător dela școala gr. or. rom. din *Poiana Sărată* (com. *Treiscaune*), *Constantin Popovici* a trecut la cele eterne. Regretatul, un muncitor modest și sărguincios în spinoasa carieră dascălească, care după un serviciu de 15 ani, dintre cari 12 ani la școala noastră, prin caracterul său integru, prin munca și zelul său deosebit, prin conduita sa morală ineccepționabilă în viață și prin călătoriile sale frumoase fizice și sufletești, cari îl caracterizau, a fost unul dintre cei mai devotați dascăli ai carierii învățătoresci.

Ca fiu al comunei noastre și ca descendent al unei vechi familii fruntașe, al cărei părinte încă a fost ajutor modest al bisericii noastre ca episcop, cântăreț de strană și prin-ar al comunei, învăț. *Constantin Popovici*, prin toate acele însușiri, ce le aminteam, s'a pus pe deplin în serviciul școlii și bisericii, jertându-și viața în greaua sa carieră. Sentinelă neadormită al datoriei sale, după-ce își contractează un morb greu, ce nu cruță, el moare în floarea vieții, abia de 31 de ani, ca un mucenic al datoriei sale azi, când în urma războiului cumpărit, în care s'a adă și țara noastră, alții din neamul nostru, de vârsta lui, mor ca eroii departe pe câmpurile de luptă, îndeplinându-și o altă datorie și mai scumpă pentru neam și patrie, căci

Urtaoare rola scriasau  
Toți voiții săi ne lasă  
Și-au orânduit să fie  
Un pribeg din orice casă;

dinaintea D-tale, cari i-ți mulțămesc viața și onoarea lor. Suntam tare întristate, că mulțămirea noastră numai prin aceea vi-o putem dovedi, că vom ruga în toată viața noastră pe bunul Dumnezeu ca să vă răsplătească în viața aceasta și în cea viitoare tot binele ce-ați săvârșit pentru noi.

*Bayard* mișcat până la lacrimi mulțămi pentru ajutorul primit și societatea amicală ce zilnic i-au oferit cu atâta bunăvoință și amabilitate. »D-voastră știți zice el, că soldații nu sunt obișnuiți să primească daruri dela dame tinere, dar mama D-voastră tocmai m'a silit să primesc un dar de 2500 galbeni, pe cari îl vedeți coloa. Dau la fiecare câte 1000 de galbeni din suma aceea, iar 500 îi voi împărți între călugărițe, cari au suferit cel mai mult prin jăfulre.«

În chipul acesta fiind împăcate lucrurile între lacrimi și mulțămiri din partea întregii familii, *Bayard* își luă rămas bun și plecă cu conștiința împăcată că a putut săvârși un act atât de uman și demn de un cavaler al timpului său.

În același timp papa Iuliu îl oferă lui *Bayard* să fie căpitan general al *Bisericii*. *Bayard* îi răspunde:

„Eu am numai un stăpân în cer, pe Dumnezeu, și numai un domn pe pământ pe regele *Franciei*, și altuia nu voi servi niciodată.“

După mai multe lupte și aventuri, în cari *Bayard* s'a luptat loial și vitejește, primi în *Rebec* lângă *Malland* rana de moarte. Admiratul *Bonivet*, un favorit al regelui *Francisc I.* — poate din gelozie, îl exuse într'un post foarte primejdios. Pe când el sta acolo, spaniolii sioboziră foc dintr'o ascheteră asupra lui. Glonteala nimerind îl pătrunse spata și-l zdrobi spinarea. Când simți pușcătura strigă: »O, Doamne eu sunt pușcat!« Cu aceea s'urătă crucea ce o purta la mânerul spadei sale.

Camarazii săi voiră să-l depărteze de pe terenul de luptă. »Nu« zise el, »în momentele cele din urmă ale vieții mele n'aș putea pentru întâia oară să iatorc spatele dușmanului!«

El lăsă să fie dus sub un pom, apoi zise celor dimprejur: »Lăsați-mă să mor cu fața către înamic!« Însoțitorii lui cu lacrimi în ochi îl așezară după cum a dorit. »E voiața lui Dumnezeu ca să mă la la sine, El m'a protejat destul în lumea aceasta și mi-a oferit mai multă iubire și grație, decât eu am meritat... Acum vă rog pe toți

a mă părăsi, ca să nu cădeți prizonieri, pentru că aceasta ar fi alta durere și mai mare pentru mine. Eu mor și voi nu-mi mai puteți ajuta nimica!«

Într'aceea spaniolii se apropiară spre a-l lua prins. Marchizul de *Pescara* zice: »Pe Dumnezeu meu, noble cavaler, mai bucuos aș fi volt să mi se verse mie sângele, fără a muri, numai să te fac prizonier în deplină sănătate. De când port arma eu nu Ți-am găsit percheer«. Marchizul arăta eroului murind toată afabilitatea și considerațiunea. Dar când veni la el *Connetable de Bourbon*, — acel *Connetable*, care s'a părăsit regele și patria spre a intra în serviciul împăratului spaniol — zise către el: O, *Bayard*, cât Te deplâng! Atunci *Bayard* se reculese cum putu și zise, cu glas puternic: »Domnule, i-Ți mulțămesc! Eu nu mă deplâng pe mine. Eu mor ca un om de omenie, căci mor în serviciul regelui meu! D-ta Domnule, ești de piâns, pentru că Ți-ai întors arma contra principelui D-tale, contra patriei D-tale și contra jurământului ce ai făcut!« Curând după aceasta închise ochii pentru totdeauna.

Nu mai după moartea lui *Bayard* recunoscu *Francisc I.* valoarea *Bayard*

lerului, pe care îl pierduse. »Noi am pierdut un bărbat mare zise regele, care încredințase comanda armatei sale favoritul său *Connetable*, și despre valoarea căruia a ajuns prea târziu la convingere.« Un bărbat de al cărui singur nume putea să se teamă și să asculte întregă ostirea. Cu tot dreptul ar fi meritat o pozițiune mai înaltă în armată, decât aceea care o avea și să fie mai bine recompensat! După lupta dela *Pavia*, în care *Francisc I.* pierdu tot, numai onoarea nu, simți el și mai dureros pierderea. »Dacă ar fi trăit și ar fi fost cu mine viteazul și probatul cavaler *Bayard*, zise regele amărât, prezența lui ar fi fost de mai multă valoare decât a o sută alți conducători. O, cavaler, *Bayard*, cât îmi pare de rău după Tine! Dacă ai fi trăit, eu n'aș fi în halul acesta!« Dar înzadar, căința venia prea târziu. *Bayard* era mort, și regele un prizonier.

*Bayard* era viteș, nobil și curat. Era omul fără teamă și fără pată. El era drept, marinos, compătimitor și neșovăitor. Curajul său era cu atât mai mare, cu cât și greutățile de lăvias erau mai mari. El disprețuia pe oamenii bogăți, dacă nu erau totde-

dată și buni. Orice, sumă de bani primia, el o împărția. Nu se gândea nici odată la sine, ci numai la aproapele său, pe care îl ajuta fie cu bani, fie cu serviciile sale. Însă toate acestea le făcea totdeauna în taină și cu iubire. Se vorbește despre el că mai mult ca o sută fete brave și sărace le-a înzeștriat și le-a măritat. Văduvele de asemenea erau totdeauna asigurate de ajutorul și mângâierea dânsului. Deosebit de bun era el către oamenii cari serviau sub el. Unuia îi da arma altuia haine, pentru un al treilea îl plătea datorile. Nici odată nu lăsa într'un loc cucerit să nu plătească cvartirul și tot ce luaseră ai săi. *Bayard* era un dușman jurat al lingușitorilor și calumniatorilor. Toate virtuțile sale alese și noble se arătau din copilăria sa, și se desvoltau și manifestau tot mai mult, cu cât el înalța în vârstă. Toate acestea îi herexiră o glorie netrecătoare.

(Va urma.)

Inmormantarea a avut loc in 18/31 Aug. luand parte pe langa toți credincioșii și copiii de școală, toate autoritățile comunale, oficiile de graniță, corpul didactic de la școala de stat din loc ș. a. Prohodul s'a săvârșit prin P. O. D. Protop. C. Dimian și parohul local Ion Rafiroiu, care în cuvântarea de ad-o în cuvinte simțite a scos la iveală calitățile frumoase, ce erau pozoaba celui pierdut. La groapă în numele școlii și al elevilor și-a luat rămas bun dela defunctul Pavel Birț, inv. în loc, vechiu tovarăș de muncă al dascălului Costică.

La inițiativa subscrisului, comitetul în loc de cunună pe mormânt a decis formarea unui fond pentru școala noastră din loc, care să-i poarte numele regretatului inv. cu menirea ca din interesele lui să se ajutoreze cu cărți de școală copiii lipsiți și rămași orfani de părinții lor morți pentru patrie.

Contribuțiile făcute de prietenii, cunoscuții și rudenile + inv. Const. Popovici, la fondul cel poartă numele sunt următoarele:

Ioan Rafiroiu paroh 10 cor., Constantin Mateiu ep. 1. 10 cor., Nicolae I. Pascaliu 10 cor., Nicolae Miculesc 5 cor., Gheorghe Gh. Olteanu 5 cor., Nicolae Momoi B. 5 cor., Vasile Drăgoi 5 cor., Petra Bitir 5 cor., Nicolae Bălcănuș 5 cor., Valeria I. Rafiroiu n. Nistor preoteasă 2 cor., d-șoara Aneta Mateiu 2 cor., Ioan Ciocan 5 cor., Ioan Crința 5 cor., Gheorghe Lazar 10 cor., Pavel Bitir 4 cor., Ioan Bolan-Colgiu 10 cor., Nicolae C. Manea 5 cor., Gheorghe Micu 5 cor., Nicolae Popovici 10 cor., Nicolae Crința 10 cor., Pavel Birț învățător gr. or. 4 cor. Total 132 cor.

Tuturor donatorilor li se exprimă în numele școlii vii mulțăminte.

Ioan Rafiroiu paroh și dir. școl.

**ȘTIRI.**

— 6 Septembrie n. 1915.

In memoria neuitatului lor coleg Vasile Micula: profesorii școlilor noastre medii gr. or. române din Brașov au contribuit 156 cor. pentru masa studenților români din Brașov. — Eternă fie memoria scumpului reposit!

Comitetul societății noastre teatrale a ținut Sâmbătă după amiază o ședință în Brașov sub prezidiul d-lui vicepreședinte Vasile Goldiș, asistând membrii, d-nii Dr. C. Dobrin, Dr. V. Brănice, Dr. N. Vecerdea și Dr. Tiberiu Brediceanu. Comitetul a rezolvat mai multe șgende curente. Intre altele comitetul a constatat că adunarea generală a societății teatrale, care era să se țină toamna trecută, nu s'a putut ține din cauza stărilor excepționale create prin izbucnirea războiului mondial. Pe același motiv comitetul a hotărât să nu se țină adunarea generală nici toamna aceasta.

Comitetul s'a ocupat apoi cu șgndele de casă și cu starea averii societății, aflând toate în cea mai perfectă ordine.

Decorat. Monitorul oficial din 21 August publică ordinul prin care dl locotenent Victor Muntean, șef contabilul Patriei din Blaj, este decorat de Măreștatea Sa cu Crucea pentru merite militare cl. III. cu insigniile de războiu. Dl Victor Muntean pe care distincția aceasta binemeritată l'a aflat în mijlocul nostru la un scurt concediu, — scrie »Unirea» — a fost din acest prilej viu feliicitat de toți prietenii și cunoscuții. Primească și din parte-ne călduroase felicitări.

A murit fostul mitropolit primit al Ungariei. Ni se anunță următoarele: Sâmbătă a încetat din viață în vila sa, din Balaton-fürdő, fostul mitropolit-primit al Ungariei, cardinalul Claudiu Francisc Vaszary, pe care o lentă șgonie l'a chinat de ani de zile. În ultimul timp gazetele s'au ocupat aproape zilnic de starea lui sanitară care se înrătățea din ce în ce. Și moartea, care l'a închis Sâmbătă ochii, n'a fost o surpriză pentru nime.

Dela abdicarea din postul de primat al țării, Claudiu Francisc Vaszary, a trăit liniștit și retras la Balatonfűrdő.

După luni de chinuri, Sâmbătă a încetat din viață în etate de 84 ani. Inmormantarea, după informațiile de până acum, se va face în locul natal: Keszthely.

Moartea primatului Vaszary, a făcut o adâncă impresie în toată țara.

Examenul scripturistici de maturitate la gimnaziul gr. or. român din Brașov se va ține în zilele de 31 Aug. 1, 2 și 3 Sept. v. zilnic dela 7 până la 12 ore a. m.

Logodnă. D-șoara Anicuța Cantor și dnul Ioan Gavrilescu abs. teol și inv. logodiți.

Circulațiunea străinilor în Brașov. În luna August au petrecut în Brașov următorii străini: Din America 2, Austria 143, Bosnia 1, Bulgaria 49, Franța 1, Germania 94, Grecia 2, Helveția 3, Olanda 1, România 706, Rusia 7, Serbia 1, Turcia 9 și din Ungaria 1050: în suma 2069. Dintre aceștia au locuit în Hotel: »Calul alb» 310, »Continental» 174, »Coroană» 275, »Curtea Tărei Bărsii» 43, »Europa 330, »Grand» 205, la »Jobi» Strada neagră 55, »Mielul alb» 35, »Villa Kertsch» 60, »Metropol» 108, Predeal» 142 și în case private 332.

In amintirea eroului căpitan Ioan Goșa pentru masa studenților au intrat: dela 2 prietini (restul banilor rămași dela parastas) 10 cor., dela d-nul Emil Bologa, comerciant (Brașov) 10 cor., d-l Ioan Pețeu, fabricant, 10 cor. Primească generoșii donatori cele mai călduroase mulțăminte.

Direcțiunea școalelor medii gr. or. române.

Un milion de cazaci—pentru iarnă. Ziarele țariziene povestesc, că Rusia pregătește pentru iarnă o armată specială de cazaci. Această armată de un milion, va avea menirea de a neliniști pe Germani.

A căzut deputatul francez L'ippens. »Fetii Parisien» anunță din Havre: Șeful partidului liberal, deputatul L'ippens, a căzut în ultimele lupte dela Iser.

Reactivarea generalului Italian Girardi. Din Chiasso se anunță: Generalul Pecori Girardi, care a suferit în Lybia, dezastrele dela Sclarașcat și Bir Tobras, în urma unei polemici parlamentare și jurnalistice a fost trecut atunci la pensie.

Acum după o altă știre, generalul Girardi a fost numit comandantul unui corp de armată.

Maternitatea în artă. Citim în »Vitorul»: Doctorul Sterian a scris o piesă de teatru? Nu se poate! Dar ce încredere să-ți inspire un autor de teatru care a făcut chirurgie și a administrat chinină sulfurică bolnavilor de friguri? Și în mijlocul indiferenței multora, ironiei ușoare a altora, sarcasmelor prietenilor și celor ce nu sunt, doctorul Eraclie Sterian, un spirit ciudat, un amator de originalități, care merge până a-și perde o reputațiune când e convins de o idee — e totdeauna periculos pentru o reputațiune burzhezască a avea idei ce nu seamănă cu ale tuturor! — doctorul Sterian a scris o piesă de teatru »Tout pour l'enfant», (în românește »Copiii») care are necontestate merite de scenă și conflicte dramatice cu totul noi.

Piesa are o evidentă, poate o prea evidentă tendință socială: Ea este o apologie a maternității, a actului creator ce face din femeie isvorul fericirii unui stat.

Poate că aceste tendințe sociale i se datorește și clauștea ce i s'a făcut autorului român de a-și vedea reprezentată piesa sa la teatrul »Antoine» din Paris, sub auspiciile d-lui Lugné Poe, directorul teatrului »L'Oeuvre».

Dar ceea ce este de remarcant în această piesă e interesul crescând al conflictului dramatic; este latura misterioasă care se simte instinctiv din vorbele și faptele personajelor din piesă; este vătui de poezie ce face din fecunditatea necesară națiunii și oștirea, un gest sfânt și o apoteoză a celor mai pure sentimente omenești.

Piesa: »Tout pour l'enfant», este astfel o profesiune de credință socială, investimantată în dialogul scenic. Și faptul că un compatriot a reușit să-și vadă opera sa de teatru reprezentată la Paris, este o cinste, care ar merita ca va mai mult de cât ironia leitină! — Petronius.

Un nou sistem de aeroplan. În cercurile militare din România, în timpul din urmă se discută viu o nouă construcție de aeroplan, invenție datorită tânărului inginer Dumitru A. Ivan.

Apollo-Bio. Program pentru Marți 7 Sept. și Miercuri 8 Sept. la orele 7/4, 6 și 8: »Ș 14. B. G. B.» dramă socială celebră în 4 acte. Păcerile Iernii (După natură), »Un dinte stricat» (Umor), »Nemek cântă frumos la vioară» comedie admirabilă în 2 acte; »Soarele ca salvator al vieții», dramă în 2 acte. Joi și Vineri: Cea mai mare senzație.

Carne, unsoare, pâine cine ar furnisa pentru internatul de băieți din Brașov (str. Prunduului 39)? Oferte primește prof. Ioan Petrovici până Vineri în 28/10 Septemv. a. c.

Muzică la promenadă. Incepând din 29 Iulie n., muzica orașului va concerta în fiecare săptămână Marți, Joi

la orele 5 p. m. și Duminecă la orele 11 1/2, în parcul Rudolf, iar Lună Mercuri Vineri și Sâmbătă la orele 5 p. m. la promenada de jos.

**Bibliografie.**

Din lucrările d-lui medic-colonel i. r. Dr. Ivan Popp au apărut în timpul său trei broșuri de actualitate, cari sunt apte cu deosebire ca premii pentru școlarii și studenții și cari oferă preoțimii și dascălului o comoară bună de sfaturi pentru sătenii lor. Aceste broșuri, cari se pot comanda la autorul în Sibiu (Nagy-szeben, Josef gasse 10, sunt următoarele:

I. »Alcoholul și sistemul nervos: Arterioscleroza (Morbil bătrânelor); Ceva despre morburile infecțioase ale copiilor din punct de vedere igienic; O reformă a tratului nostru; Lupta în contra morburilor sifilitice. Preț 1 cor.

II. »Cel dintâi ajutor la vătămări ale ochilor». Preț 30 fleri.

III. »Tutunul». Preț 10 fleri.

Indemnăm cu toată stăruința publicul nostru să-și comande aceste broșuri atât de folositoare.

A apărut: A. Cotruș: Sărbătoarea Morții, versuri inspirate de războiul actual.

În Brașov se află de vânzare la Librăria I. Chiroiu. Preț 1.50 cor.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu; Branice & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea

**Concurs.**

În orfelinatul Reuniunii femeilor române din Brașov sânt libere 3 locuri de orfeline.

Acele orfeline române sărace, cari doresc să ocupe aceste locuri vor face cererea lor cu următoarele acte, pe care le vor presenta la subsemnata Presidentă până la terminul de 18 Sept. a. c.

- a) Certificat de botez.
- b) Certificat de sărăcie.
- c) Certificat de absolvirea școalelor primare.
- d) Certificat de sănătate.

Să se arate și numărul copiilor rămași.

Orfelinele vor trebui să aibă vârsta de 12 ani, vor fi instruite în școala de menaj și de industrie casnică a Internatului în timp de 3—4 ani, unde vor primi și întreținerea, îmbrăcămintea și toată educațiunea necesară pentru a-și putea crea un viitor în aceeași direcțiune.

Sânt preferite orfelinele de ambii părinți, și fiicele celor căzuți în războiu.

Brașov, 8 Iulie 1915.  
Maria B. Baiulescu Președintă,  
Strada Fântânei 31.

**Depositul de postavuri a fabricei de postovărie**

**Wilhelm Telmann & Comp**

se află acum în Strada Porții No. 2.

Localul din colț cu un asortiment bogat de stofe de lână curată.

**Marca conducătoare a industriei indigene de ghete o are indiscutabil, mondial renumitele**

**G H E T E - T U R U L**

„TURUL”  
Fabrică de ghete,  
Societate pe acții  
T I M I Ș O A R A.



130 Filiale proprii  
900,000 perechi producția anuală.  
1200 lucrători și amploiați  
Deposit:  
**BRAȘOV**  
Str. Porții 8

Cea mai mare fabrică din Monarhie.

**MIHALY JENŐ**  
CROITOR DE HAINE BARBĂTEȘTI MODERNE.  
BRAȘOV, Târgul inului Nr. 26, etajul I.  
aduce la cunoștința On. public, că pe lângă croitoria pentru bărbați, am înființat și  
**Croitorie pentru dame.**  
Confecționez ori și care îmbrăcăminte pentru dame, costume, bluze, rochi după cea mai nouă modă, pe lângă prețuri moderate.  
Cu ocaziunea sezonului ce se apropie rog sprijinul Onor. public pentru amândouă întreprinderi.  
48-52 Cu distincă stimă **MIHALY JENŐ,**

**Negoț nou de vâpseli de primul rang.**  
Aduc la cunoștința Onor. public, a vâpsitorilor de odăi și a comercianților că am deschis în  
**Brașovechi, strada lungă, No. —**  
**Prăvălie de vâpseli și uleiuri,**  
bine asortată cu toate sorturile de vâpseli.  
Am și un deposit de tot felul de scări.  
**Prețuri moderate. 47-50) Servici solid.**  
**N. ARSU,** Vâpsitor de odăi și comerciant de vâpseli.

**Specialitate de apă minerală.**  
**Isvorul MATILD din Bodok**  
este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice.  
**Apă minerală de primul rang**  
care amestecată cu via este superioară celorlalte ape minerale.  
**Beutura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale**  
care în urma conținutului și îngrijirii conștiențioase și curate a isvorului, se preferă din partea medicilor apoi minerale mondial renumite Gieshübler.  
**Cel mai bun semn**  
contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezeeala absolută până la cea din urmă picătură.  
Deposit principal a apei MATILD în Brașov la firma E. O. & L. THEIL, Strada gării Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și în restaurantele mai de frunte.  
Cu toată stima  
Administrația isvorului, Iosef György,  
Șepsibodok (Ardeal).  
73—200.

# BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

## --- SITUAȚIUNE SUMARĂ. ---

1914.		1915.	
16 August		8 August	14 August
<b>--- ACTIV ---</b>			
209750224	153124578	168383286	
677744	—	25220000	268962579
257843090	56625646	205000	269622696
	33334100	75814310	
93121110	11547500	48920800	461156
11273958	59187010	25332900	439502
11999357			205077431
16762877			487727
4036281			48094687
6731813			11273958
1086783			232479892
450910			10699576
135932567			16411177
252882822			3956681
25005866			6738025
23449741			1111153
6298688			584482
1057298822			138845041
			300000000
			158944609
			20463763
			22776516
			35314516
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			5907700
			685452535
			4902667
			1683062
			63706804
			597789650
			71650312
			1482873346
			1485182115
			12000000
			39780616
			59077